

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie april 2022

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion: voorstellen tot herziening van de corporate governance code hadden ambitieuzer gemoeten**

De voorstellen van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code over de nadere invulling van het begrip 'langetermijnwaardcreatie' hadden ambitieuzer gemoeten. Dit schrijft Eumedion in haar op 15 april jl. ingediende reactie op de voorstellen van de Monitoring Commissie tot actualisatie van de Nederlandse corporate governance code. Eumedion meent dat de desbetreffende voorstellen min of meer de bestaande marktpraktijk ('common practice') codificeren in plaats van dat zij de 'middengroep' en achterblijvers van beursondernemingen stimuleren om zich op te trekken aan de 'best practices' in de markt; het oorspronkelijke doel van de Code. Eumedion constateert dat de voorstellen van de Europese Commissie betreffende de duurzaamheidsrapportage door ondernemingen ('CSRD') en betreffende passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid ('CSDD-richtlijnvoorstel') veel verder gaan dan de voorstellen die de Monitoring Commissie heeft gepresenteerd. Eumedion is verder teleurgesteld dat de Monitoring Commissie heeft verzuimd om voor te stellen om de reikwijdte van het zogenoemde 'in control statement' uit te breiden van financiële verslaggevingsrisico's naar (ook) compliance- en operationele risico's. Wel waardeert Eumedion het dat de Monitoring Commissie belangrijke onderdelen uit de Eumedion Stewardship Code wil opnemen in de herziene corporate governance code. "Op die wijze wordt onderstreept dat ook het betrokkenheids- en stembeleid van aandeelhouders (uiteindelijk) faciliterend dient te zijn aan de bedrijfsstrategie van Nederlandse

beursvennootschappen gericht op langetermijnwaardcreatie; de centrale focus van de Code", aldus Eumedion. Eumedion steunt ook in algemene zin de voorstellen over diversiteit en inclusie en over de interne auditfunctie. Het gehele commentaar kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3vjGzXx>.

- **Eumedion steunt in grote lijnen het richtlijnvoorstel 'Corporate Sustainability Due Diligence'**

Eumedion staat over het algemeen positief tegenover het richtlijnvoorstel betreffende passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid, ook wel het CSDD-richtlijnvoorstel genoemd. Dit blijkt uit het op 19 april jl. ingediende Eumedion-feedbackstatement op het richtlijnvoorstel. Volgens Eumedion draagt het richtlijnvoorstel eraan bij dat grote Europese én niet-Europese ondernemingen die actief zijn op de Europese markt fatsoenlijk en eerlijk zaken door de hele waardeketen heen. Wel vindt Eumedion dat het richtlijnvoorstel op een aantal onderdelen moet worden aangescherpt. Zo zou in het richtlijnvoorstel moeten worden geëxpliciteerd dat ondernemingen hun activiteiten niet alleen moeten onderzoeken op negatieve effecten voor mensenrechten en het milieu, maar ook voor het klimaat. Daarnaast vindt Eumedion dat de klimaatactieplannen die grote ondernemingen op grond van het richtlijnvoorstel moeten opstellen wetenschappelijk onderbouwde CO₂-emissiereductiedoelstellingen bevatten en dat dergelijke plannen door een onafhankelijke partij worden verifieerd. Tot slot vindt Eumedion dat het richtlijnvoorstel op sommige punten moeten worden verduidelijkt. Zo is onduidelijk of het richtlijnvoorstel ook van toepassing is op de deelnemingen van institutionele beleggers

en zo ja wat die verplichtingen dienaangaande dan behelzen. Daarnaast beveelt Eumedion aan om de werkingssfeer van het richtlijnvoorstel te doen aansluiten op andere relevante Europese financiële duurzaamheidswetgeving, zoals de CSRD, SFDR en de Taxonomieverordening. Het gehele feedbackstatement is te downloaden via: <http://bit.ly/3jQ0Pe7>.

- **Eumedion: ondernemingen mogen alleen onder voorwaarden een puur virtuele statutaire zetel hebben**

De Europese Commissie moet terughoudend zijn met het bieden van de mogelijkheid voor ondernemingen om te kiezen voor een volledig virtuele statutaire zetel. Als een dergelijke optie wordt geboden, moeten er wel strenge waarborgen zijn voor de integriteit van de desbetreffende onderneming. Dit schrijft Eumedion in haar op 8 april jl. ingediende reactie op de consultatie van de Europese Commissie over de modernisering van het digitale vennootschapsrecht. In het consultatiedocument stelt de Europese Commissie onder meer de vraag of Europese ondernemingen nog wel moeten worden verplicht om een fysieke vestigingsplaats te hebben. Nu een toenemend aantal ondernemingen geen permanente, fysieke kantoren meer hebben, wil de Europese Commissie bekijken of ondernemingen kunnen volstaan met een virtuele vestigingsplaats. Eumedion waarschuwt de Europese Commissie dat het op die manier voor ondernemingen nog eenvoudiger wordt om eventueel belasting te ontwijken, geld wit te wassen, sancties te ontwijken en aandeelhoudersrechten te omzeilen. In de reactie moedigt Eumedion de Europese Commissie aan om in het Europese vennootschapsrecht te verankeren dat alle Europese ondernemingen de mogelijkheid krijgen een hybride aandeelhoudersvergadering (AVA) te organiseren, alsmede een in tijd gespreide AVA. De gehele reactie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3Jlwi2c>.

- **'Laat de AVA de duurzaamheidsrapportage vaststellen'**

De duurzaamheidsrapportage die beursgenoteerde ondernemingen op grond van de CSRD-richtlijn moeten gaan

opstellen, moet, net als nu de jaarrekening, door de AVA worden vastgesteld. Dit was één van de voorstellen die Eumedion-directeur Riets Abma op 8 april j. presenteerde om de AVA duurzamer te maken. De heer Abma deed de voorstellen in een speech tijdens het Van der Heijdencongres 'Duurzaam ondernemingsrecht' dat in Nijmegen werd gehouden. Riets Abma stelde dat niet-financiële informatie voor aandeelhouders even belangrijk is geworden als niet-financiële informatie. "Het zou in mijn ogen onlogisch zijn om wél de financiële verantwoording – via een oordeel over de jaarrekening – aan een bindende AVA-stem te onderwerpen en de niet-financiële verantwoording niet. Dan laad je als wetgever de verdenking op je dat je de financiële informatie toch belangrijker vindt dan de niet-financiële informatie", aldus de Eumedion-directeur. Het voorstel kan, volgens hem, worden opgenomen in het aankomende wetsvoorstel ter implementatie van de CSRD-richtlijn in de Nederlandse wetgeving. Ongeveer 60% van het aanwezige publiek steunde het voorstel. Tijdens zijn betoog stelde Abma verder dat het Fugro/Boskalis-arrest uit 2018 ten aanzien van duurzaamheidsresoluties van aandeelhouders deels achterhaald is. Ook deze stelling kon rekenen op steun van ongeveer 60% van het publiek. Abma wees erop dat de in 2019 in werking getreden implementatiewet herziene richtlijn aandeelhoudersrechten en het nu aanhangige CSDD-richtlijnvoorstel maken dat het voor Nederlandse ondernemingen moeilijker is geworden om zogenoemde duurzaamheidsresoluties niet ter adviserende stemming aan de AVA voor te leggen als de agenderende aandeelhouder (die ten minste 3% van het kapitaal houdt) hierom vraagt. De gehele speech kan worden gedownload via: <http://http://bit.ly/3O0UrP2>.

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 14 april jl. stelde het **Algemeen bestuur** het Eumedion-commentaar op de voorstellen tot herziening van de Corporate Governance Code vast. Ook werd het feedbackstatement op het CSDD-richtlijnvoorstel vastgesteld, alsmede de gewijzigde gedragscode voor het Algemeen bestuur van

Eumedion. Het Algemeen bestuur benoemde Gerco Goote (MN) tot nieuw bestuurslid en Annette van der Krogt (Achmea Investment Management) tot nieuwe vicevoorzitter van het bestuur.

Komende activiteiten

- **10 mei 2022, Vergadering Dagelijks bestuur.** Op de agenda staat onder meer het tweede concept van het jaarverslag 2021, de conceptjaarrekening 2021, de gang van zaken tijdens het AVA-seizoen 2022 en enige ideeën om de AVA duurzamer te maken.

Nieuws uit Den Haag

- **Kabinet positief over CSDD-richtlijnvoorstel**

Het kabinet verwelkomt het richtlijnvoorstel over passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid; ook wel het CSDD-richtlijnvoorstel genoemd. Het richtlijnvoorstel draagt bij aan een gelijk speelveld voor ondernemingen op de Europese interne markt. Bovendien hebben de aankomende Europese regels een grotere, gezamenlijke impact in productielanden waardoor negatieve effecten op mens en milieu in de Europese en internationale waardeketens van ondernemingen worden voorkomen en aangepakt. Dit schrijft het kabinet in zijn op 7 april jl. openbaar gemaakte reactie op het CSDD-richtlijnvoorstel. Het kabinet zal zich er in de Raadsonderhandelingen wel sterk voor maken dat de samenhang en consistentie met andere, aanpalende Europese wetgeving wordt bewaakt, zoals de aanstaande richtlijn voor duurzaamheidsrapportage (CSRD) en de conflictmineralenverordening. Ook wil het kabinet dat het CSDD-richtlijnvoorstel nauwer aansluit op de al bestaande OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Op die manier wordt voorkomen dat verschillende eisen leiden tot een stapeling van verplichtingen voor ondernemingen. Het kabinet geeft in de reactie verder aan geen voorstander te zijn van een persoonlijke civielrechtelijke aansprakelijkheid van bestuurders ten aanzien van de verplichtingen uit het CSDD-voorstel “indien

die afwijkt van de Nederlandse standaard en praktijk op dit gebied”. Het kabinet zal daarom op dit punt verduidelijking vragen van de Europese Commissie.

- **Minister Kaag reageert zuinigjes op wens van AFM om het toezicht op verslaggeving aan te scherpen**

Minister Kaag (Financiën) wil “bezien” of zij tegemoet kan komen aan de wens van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) om beursgenoteerde ondernemingen eigenstandig te kunnen verplichten om de jaarrekening te rectificeren als hierin een onjuiste weergave van materieel belang wordt geconstateerd. Dit staat in de op 14 april jl. gegeven reactie van de minister van Financiën op de wetgevingswensen van de AFM. De minister geeft in de reactie verder aan de AFM-wens “mee te nemen” in de onderhandelingen over het op afzienbare termijn verwachte voorstel tot aanpassing van de Europese Transparantierichtlijn. Verder zal zij over de AFM-wens op korte termijn in gesprek treden met stakeholders. De AFM signaleert in de brief dat haar onderzoeks- en correctiebevoegdheden op het gebied van het toezicht op financiële verslaggeving niet in lijn zijn met de op 1 januari jl. van kracht geworden ‘Guidelines for Enforcement of Financial Information’ van de Europese koepel van beurstoezichthouders ESMA. Deze richtsnoeren zijn mede naar aanleiding van het Wirecard-boekhoudschandaal aangescherpt. In de wetgevingsbrief pleit de AFM er verder voor om de regels omtrent het melden van stemmen, kapitaal, zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen ook van toepassing te verklaren op beursgenoteerde besloten vennootschappen (BV’s). De AFM merkt op dat de verschillende regels voor beurs-NV’s en -BV’s de adequate werking van de kapitaalmarkt belemmeren en tot informatieongelijkheid leiden. Eumedion had dit eind 2021 al in een position statement over ‘special purpose acquisition companies’ (SPAC’s) gesignaleerd. Minister Kaag wil deze wens (breder) bezien binnen het ‘Modernisering van het NV-recht’-traject van de minister van Justitie en Veiligheid.

- **Tweede Kamer stemt in met wetsvoorstel veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames**

Investerings in en fusies en overnames van zogenoemde Nederlandse vitale aanbieders en van Nederlandse ondernemingen die beschikken over sensitieve technologie zullen door het Bureau Toetsing Investerings (BTI) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat worden getoetst op risico's voor de nationale veiligheid. De Tweede Kamer heeft op 19 april jl. het wetsvoorstel dienaangaande aangenomen. Vitale aanbieders zijn ondernemingen die vitale processen uitvoeren. Deze zijn zo belangrijk voor de Nederlandse samenleving, dat uitval of verstoring tot grote maatschappelijke ontwrichting kan leiden. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanbieders van nucleaire installaties, luchtvervoer, havenactiviteiten, bancaire diensten, infrastructuur voor de financiële markten, winbare energie en beheeractiviteiten van bedrijfscampussen. Ondernemingen met sensitieve technologie beschikken over bepaalde kennis of informatie over deze technologie die gevolgen kan hebben voor de nationale veiligheid als deze uitlekt. Elke voorgenomen verwerving van ten minste 10% van de aandelen in de hiervoor genoemde categorieën ondernemingen dient te worden gemeld bij het BTI. Als het BTI tot de conclusie komt dat een bepaalde investering een risico vormt voor de nationale veiligheid dan kan BTI voorwaarden verbinden aan die investering en deze in het uiterste geval verbieden. Op dit moment bestaan overigens al wettelijke sectorspecifieke investeringstoetsen in de elektriciteits-, gas- en telecommunicatie-sector. De voorgestelde 'algemene' wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames gaat niet voor ondernemingen uit deze sectoren gelden. Het wetsvoorstel heeft gedeeltelijk terugwerkende kracht tot 8 september 2020. Transacties die hebben plaatsgevonden na 8 september 2020, maar voor inwerkingtreding van het nieuwe regime, hoeven alleen op verzoek van de minister te worden gemeld. Het wetsvoorstel is inmiddels voor behandeling naar de Eerste Kamer gestuurd. Die zal op 10 mei a.s. de procedure van de behandeling van het wetsvoorstel bespreken.

- **Tweede Kamer neemt wetsvoorstel nadere beloningsmaatregelen financiële ondernemingen aan**

Bestuurders en medewerkers van alle financiële ondernemingen moeten aandelen en opties die zij als vast beloningselement ontvangen voor ten minste vijf jaar aanhouden. Het wetsvoorstel 'nadere beloningsmaatregelen financiële ondernemingen', waarin deze bepaling is opgenomen, is op 21 april jl. als hamerstuk door de Tweede Kamer aangenomen. Het wetsvoorstel bevat een aantal beloningsmaatregelen voor de financiële sector die voortvloeien uit de maatschappelijke commotie van begin 2018 toen de raad van commissarissen (RvC) van ING Groep aankondigde om de vaste beloning van de toenmalige bestuursvoorzitter met 50% te verhogen. In het wetsvoorstel wordt mede hierom voorgesteld dat alle financiële ondernemingen in hun beloningsbeleid moeten beschrijven op welke wijze de onderneming zich rekenschap geeft van de verhouding van de beloningen van bestuurders, commissarissen en medewerkers van de onderneming tot haar maatschappelijke functie en de wijze van totstandkoming hiervan. Financiële ondernemingen moeten hierover in het jaarverslag verantwoording afleggen. Zij moeten daartoe inzicht bieden in de wijze waarop stakeholders, zoals werknemers en aandeelhouders, betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het beloningsbeleid. Het wetsvoorstel legt verder de mogelijkheid voor niet-CAO personeel om af te wijken van het 20%-bonusplafond aan banden. Afwijking zal in ieder geval niet meer mogelijk zijn voor degenen die (i) interne controlefuncties verrichten of (ii) zich rechtstreeks bezighouden met het verlenen van financiële diensten aan consumenten. Het wetsvoorstel werd op 1 juli 2020 al bij de Tweede Kamer aangeboden, maar de behandeling ervan lag lange tijd stil door de demissionaire status van het kabinet. Het wetsvoorstel is inmiddels voor behandeling naar de Eerste Kamer gestuurd. Die is voornemens om het op 24 mei a.s. als hamerstuk af te doen.

Nieuws uit Brussel

- **Europese Commissie stelt definitieve regels voor financiële producten met milieudoelstelling vast**

Als een financieel product pretendeert bij te dragen aan de realisatie van een milieudoelstelling dan moet duidelijk zijn welke doelstelling dat is en in hoeverre de activiteiten die met het financiële product (mede) worden gefinancierd als 'lichtgroen' of 'donkergroen' kunnen worden gekarakteriseerd conform de Europese Taxonomieverordening en of dit is gecontroleerd door een accountant of een andere onafhankelijke verlener van assurancediensten. Dit staat in de op 6 april jl. gepubliceerde gedelegeerde verordening van de Europese Commissie betreffende financiële producten die investeren in 'groene' activiteiten. De gedelegeerde verordening is een technische uitwerking van de transparantieplichtingen uit de Europese verordening inzake informatieverschaffing over duurzaamheid ('SFDR'). De regels zijn erop gericht om institutionele beleggers te verplichten om duurzaamheidsinformatie te betrekken bij het nemen van beleggingsbeslissingen en om daarover te rapporteren en om een duidelijk wettelijk kader te creëren voor het aanbieden van financiële producten met een duurzaamheids- of ESG-doelstelling. Als de Europese Raad van Ministers en het Europees Parlement (EP) geen bezwaar maken, zal de gedelegeerde verordening op 1 januari 2023 in werking treden.

- **Europese Commissie overweegt vergunningplicht voor ESG-ratingbureaus**

Moeten zogenoemde ESG-ratingbureaus worden verplicht om regels op te stellen omtrent het tegengaan van tegenstrijdige belangen? Moeten zij hun methodologie voor het afgeven van een bepaalde ESG-rating openbaar maken en zouden zij verplicht moeten zijn een vergunning te hebben om activiteiten in de Europese Unie (EU) te ontplooiën? Dit zijn enkele vragen die zijn opgenomen in een op 4 april jl. door de Europese Commissie gestarte consultatie over het functioneren van de 'ESG-ratingmarkt' en over de opname van ESG-factoren in 'credit ratings'. ESG-ratingbureaus zijn organisaties die een

onderneming beoordelen op de mate waarop zij duurzaam en verantwoord onderneemt. De onderneming krijgt dan een score voor milieu, sociale en governance (ESG-) aspecten. Deze ratings worden steeds belangrijker in de beleggingsbeslissingen van institutionele beleggers. De Europese Commissie gaat de uitkomsten van de consultatie meewegen bij haar besluitvorming om eventuele wettelijke regels op te leggen aan ESG-ratingbureaus en om kredietbeoordelaars te verplichten ESG-risico's te betrekken bij de beoordeling van de kredietwaardigheid van een onderneming. Uit het consultatiedocument blijkt dat de Europese Commissie overweegt om kredietbeoordelaars te verplichten de impact (of het ontbreken daarvan) van ESG-factoren in hun afgegeven ratings openbaar te maken. Belanghebbenden hebben tot 6 juni a.s. de tijd om op het consultatiedocument te reageren.

- **Europese Raad bereikt akkoord over voorstel voor een verordening inzake 'Europese groene obligaties'**

De permanente vertegenwoordigers van de EU-lidstaten hebben op 13 april jl. een voorlopig akkoord bereikt over het in juli 2021 gepresenteerde voorstel van de Europese Commissie voor een verordening inzake 'Europese groene obligaties'. De verordening zal een onderneming die een zogenoemde Europese groene obligatie uitgeeft, verplichten om de opbrengsten daarvan te besteden aan projecten met een ecologisch duurzaam karakter zoals gedefinieerd in de Europese Taxonomieverordening. De verordening moet zogenoemde 'greenwashing' van de uitgifte van 'groene obligaties' voorkomen. Obligaties die niet voldoen aan de voorwaarden van de verordening mogen niet het label 'Europese groene obligatie' dragen. Op grond van de aankomende verordening moeten emittenten van Europese groene obligaties volledig transparant zijn over de wijze waarop de opbrengsten van de obligaties worden toegewezen. Daarnaast moeten alle Europese groene obligaties door een externe beoordelaar worden gecontroleerd om ervoor te zorgen dat de gedetailleerde bepalingen uit de verordening worden nageleefd. Het EP heeft zijn standpunt over de voorgestelde verordening nog niet

vastgesteld, mede omdat het EP nog bezwaren heeft tegen de voorgestelde gedelegeerde Klimaat-Taxonomieverordening. Pas daarna kunnen de onderhandelingen worden gestart om tot een akkoord te komen over de definitieve tekst van de verordening.

- **ESMA wil centraal, Europees meldingssysteem voor nettoshortposities**

Een substantiële nettoshortpositie (vanaf 0,1%) in een Europese beursgenoteerde onderneming moet niet langer bij de nationale beurstoezichthouder worden gemeld, maar bij de Europese koepel van beurstoezichthouders, ESMA. Dit stelt ESMA voor in haar op 4 april jl. gepubliceerde eindrapport over de evaluatie van de werking van de in 2012 tot stand gekomen Europese Short Selling Verordening. Het eindrapport is aan de Europese Commissie aangeboden. Volgens ESMA blijkt uit de in 2021 gehouden consultatie dat er brede steun bestaat voor dit voorstel. ESMA houdt in het eindrapport ook vast aan een aantal voorstellen die in het consultatiedocument van vorig jaar zijn gelanceerd. Zo beveelt ESMA de Europese Commissie aan om in de verordening te regelen dat de toezichthouder één keer in de twee weken de geaggregeerde, totale nettoshortpositie in een Europese beursgenoteerde onderneming publiceert, dus inclusief de nettoshortposities (0,1% - 0,5%) die alleen aan de toezichthouder moeten worden gemeld, maar die niet worden gepubliceerd. Uit het eindrapport blijkt verder dat ESMA geen aanleiding ziet om de grenzen voor het melden en publiceren van de nettoshortposities te wijzigen. Het is de verwachting dat de Europese Commissie aan de hand van het ESMA-eindrapport een voorstel tot wijziging van de Short Selling Verordening zal voorbereiden.

Ondernemingsnieuws

- **ASML haalt voorstel tot benoeming van Deloitte als nieuwe accountant van AVA-agenda**

Deloitte wordt niet de nieuwe externe accountant van ASML. Het accountantskantoor is namelijk niet op tijd klaar met een adviesopdracht bij een onderneming waarin ASML een deelneming

houdt. Hierdoor kon Deloitte niet garanderen dat zij uiterlijk op 1 januari 2025 zou kunnen voldoen aan de onafhankelijkheidsregels. De voorgenomen benoeming van Deloitte als ASML's nieuwe externe accountant per boekjaar 2025 is daarom op 1 april jl. van de AVA-agenda gehaald. De AVA van de chipmachineproducent werd op 29 april gehouden. Deloitte werd begin dit jaar na een uitvoerige selectieprocedure door de RvC van ASML voorgedragen als opvolger van KPMG, die in boekjaar 2024 de maximumcontroletermijn van tien jaar bereikt. Volgens de toelichting op het (geschrapte) voorstel 'versloeg' Deloitte PricewaterhouseCoopers (PwC) in de selectieprocedure. ASML geeft in het persbericht van 1 april jl. echter niet aan dat zij nu automatisch PwC als nieuwe accountant voor benoeming zal voordragen. De AEX-onderneming schrijft de selectieprocedure te zullen 'herstarten', zodat voor de AVA van 2023 een nieuwe voordracht kan worden opgemaakt.

- **AVA's AkzoNobel en Accell Group verwerpen verslag over beloningen van het bestuur**

De AVA's van AkzoNobel en Accell Group hebben een negatief advies uitgebracht ten aanzien het verslag over de in 2021 toegekende beloningen aan de besturen van deze ondernemingen. Voor AkzoNobel was dit het tweede achtereenvolgende jaar dat de AVA zich niet kon verenigen met de wijze waarop de RvC uitvoering gaf aan het beloningsbeleid voor het bestuur. Op 22 april jl. stemde 57,3% van het ter AVA vertegenwoordigde aandelenkapitaal tegen het beloningsverslag; vorig jaar bedroeg dit percentage 50,3. Net als in 2021 namen aandeelhouders ook dit jaar aanstoot aan de in 2020 verlaagde doelstelling op de prestatiegraad 'rendement op investeringen' (ROI). Deze verlaging werkte door in de langetermijnbonus over de prestatieperiode 2019-2021. De AVA vond dat de RvC de negatieve stemuitslag over het beloningsrapport 2020 onvoldoende had betrokken bij de besluitvorming om de verlaagde ROI-doelstelling ook toe te passen voor de langetermijnbonus 2019-2021. "De RvC zal zijn dialoog met de aandeelhouders intensiveren om aan hun bezorgdheden tegemoet te komen", zei de president-commissaris na kennisname van

de stemuitslag. Ook de op 20 april jl. gehouden AVA van Accell Group hekelde de RvC-besluitvorming om de doelstellingen voor de langetermijnbonus van de bestuurders discretionair aan te passen (zie ook de Nieuwsbrief van maart 2022). 59,7% van het ter AVA aanwezige of vertegenwoordigde aandelenkapitaal stemde vooral om deze reden tegen het bestuurdersbeloningsverslag. Door de ingreep van de RvC kon toch 75% van het in 2019 voorwaardelijk aan de bestuurders toegekende aantal prestatieaandelen 'vesten'. Zonder de ingreep zou de langetermijnbonus over de periode 2019-2021 nihil zijn geweest. De RvC vond dit echter geen redelijke en billijk bedrag, dat ook niet in het belang van de onderneming zou zijn geweest. Een ruime meerderheid van aandeelhouders zag dit echter anders. De president-commissaris van de fietsenfabrikant deelde tijdens de AVA wel mee dat de stemuitslag zou worden betrokken bij de toekenning van de beloningselementen over boekjaar 2022. Aangezien Accell momenteel onderwerp is van een openbaar bod door een consortium onder leiding van private equitymaatschappij KKR is het maar de vraag of de negatieve AVA-stemuitslag enige materiële consequenties zal hebben.

- **Vopak haalt voorstel tot wijziging van RvC-beloningsbeleid van AVA-agenda**

Vopak heeft het voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid voor de RvC, na overleg met aandeelhouders en andere stakeholders, ingetrokken. Dit maakte het tankopslagbedrijf op 15 april jl. bekend; vijf dagen voor de 2022-AVA. Vopak stelde voor om de beloning van de commissarissen automatisch te laten 'meebewegen' met de mediaan van de gekozen referentiegroep. De AVA zou dan niet meer de daaruit volgende wijzigingen in de hoogte van beloningen voor de commissarissen hoeven vast te stellen. Voor verschillende aandeelhouders(organisaties), waaronder Eumedion, ging dit voorstel te ver. Zij betwijfelden of het voorstel wel in overeenstemming was met de Vopak-statuten en de wetgeving waarin staat dat de AVA de vaste vergoeding van de commissarissen "bepaalt" en dus niet een resultante is van externe ontwikkelingen in

de referentiegroep. De intrekking van het voorstel heeft tot gevolg dat het huidige beloningsbeleid voor de RvC van kracht blijft (met vaste vergoedingen, totdat de AVA expliciet besluit tot een verhoging). Tijdens de AVA zelf toonden veel aandeelhouders zich ontevreden over de mate van transparantie over de doelstellingen die werden gehanteerd voor de toekenning van de bonussen aan de Vopak-bestuurders. Maar liefst 28,8% van het ter AVA aanwezige of vertegenwoordigde kapitaal stemde mede om de reden tegen het beloningsverslag.

- **Veel tegenstemmen tegen voorstel tot statutenwijziging van SBM Offshore**

Het voorstel van de ondernemingsleiding van SBM Offshore om de statuten te wijzigen, heeft tijdens de op 6 april jl. gehouden AVA tot veel controverse geleid. Het voorstel werd uiteindelijk met een krappe meerderheid van 50,6% van de ter AVA uitgebrachte stemmen aangenomen. Aandeelhouders bleken vooral moeite te hebben met twee onderdelen van het voorstel. Ten eerste het voorstel om de maximale dividendmarge op de beschermingspreferente aandelen te verhogen van 200 naar 500 basispunten boven de referentierente (EURIBOR). Volgens de exploitant van drijvende opslag- en productieplatforms is de verhoging nodig in verband met de mogelijke stijging van de financieringskosten voor de beschermingsstichting als die besluit tot het nemen van beschermingspreferente aandelen. De op die aandelen ontvangen dividenden worden door de beschermingsstichting namelijk gebruikt om de rente te betalen die is verschuldigd op een bij een bank opgenomen geldlening ter verwerving van de beschermingsprefs. Aandeelhouders stelden tijdens de AVA ten principale het nut van de beschermingsstichting ter discussie nu de onderneming al de wettelijke bevoegdheid heeft om een zogenoemde bedenktijd in te roepen als de onderneming wordt geconfronteerd met een vijandig openbaar bod of ongewenst aandeelhoudersactivisme. Sommige aandeelhouders hadden (ook) moeite met een tweede onderdeel van de statutenwijziging. Dat betrof de mogelijkheid om ook in een 'postcoronatijperk' een

volledig virtuele AVA te kunnen houden op het moment dat de Nederlandse wetgeving dit toestaat. Verschillende aandeelhouders vinden het nu nog te vroeg om het virtuele AVA-format al statutair te verankeren, terwijl de wettelijke voorwaarden waaronder een volledig virtuele AVA in de toekomst eventueel kan worden gehouden nog onbekend zijn. Ondanks het verzet van een ruime minderheid van aandeelhouders tegen de voorstellen, is de akte van de statutenwijziging inmiddels ongewijzigd gepasseerd.

- **AVA van Wereldhave wil niet dat bestuur nieuwe aandelen uitgeeft of bestaande aandelen inkoop**

De AVA van Wereldhave heeft het kapitaalallocatiebeleid van bestuur sterk aan banden gelegd. De op 25 april jl. gehouden AVA verwierp namelijk met 53,3% van de uitgebrachte stemmen het voorstel om het bestuur van het vastgoedfonds de bevoegdheid te geven om de komende 18 maanden maximaal 10% nieuwe aandelen uit te geven. Daarnaast stemde 51,9% van het ter vergadering aanwezige of vertegenwoordigde kapitaal tegen het voorstel om het bestuur te machtigen de komende 18 maanden maximaal 5% van de bestaande aandelen in te kopen. Tijdens de vergadering bleek dat onder meer grootaandeelhouder Aat van Herk, die ruim 20% van de Wereldhave-aandelen houdt, zich onder de tegenstemmers bevond. Omdat op de AVA slechts 40,4% van het geplaatste kapitaal van Wereldhave aanwezig of vertegenwoordigd was, was het stemgedrag van de heer Van Herk bij alle agendapunten beslissend. De heer Van Herk onthield zich van stemming bij alle andere voorstellen die op de agenda stonden, zoals de vaststelling van de jaarrekening, de dividendvaststelling, de decharge van het bestuur en van de RvC en de herbenoeming van de CFO. De heer Van Herk heeft tijdens de AVA zelf geen stemverklaring afgelegd.

- **Beloningsrapporten van Stellantis en Universal Music Group leiden tot internationale verontwaardiging**

De beloningsrapporten van de in Nederland gevestigde beursgenoteerde ondernemingen Stellantis en Universal Music Group (UMG) hebben tot ver buiten

de grenzen tot commotie geleid. De op 13 april jl. gehouden AVA van autofabrikant Stellantis bracht met een meerderheid van 52,1% van de uitgebrachte stemmen een negatief advies uit over het beloningsrapport. Aandeelhouders hekelden met name het beloningspakket van CEO Carlos Tavares. Naast een vast salaris van bijna € 2 miljoen ontving hij over boekjaar 2021 een kortetermijnbonus van € 7,5 miljoen en een retentiebonus van € 1,7 miljoen ter gelegenheid van de in 2021 tot stand gekomen fusie tussen Peugeot en Fiat Chrysler Automobiles (die zijn opgegaan in Stellantis). Verder bedroeg de reële waarde van zijn langetermijnbonus € 39,8 miljoen. Daarin inbegrepen is de waarde van een zogenoemde 'transformatiebonus' van € 19,6 miljoen die hem in 2021 voorwaardelijk werd toegekend ter gelegenheid van de aankondiging om Stellantis in vijf jaar tijd te transformeren tot een wereldwijd bedrijf voor mobiliteitstechnologie. Deze bonus wordt pas in 2025 onvoorwaardelijk. De Franse president Macron noemde de beloning van de heer Tavares "buitensporig" en heeft gepleit voor een Europese cap op beloningen voor bestuurders. Ook het beloningspakket van de CEO van UMG zorgde in Frankrijk voor commotie. UMG werd in 2021 afgesplitst van het Franse mediaconglomeraat Vivendi en naar de beurs van Amsterdam gebracht. Uit het op 1 april jl. gepubliceerde UMG-beloningsverslag blijkt dat de totale beloning van CEO Lucian Grainge over boekjaar 2021 € 274,3 miljoen bedroeg, waaronder een cashbonus voor de geslaagde beursgang van in totaal € 195 miljoen. Het UMG-beloningsverslag staat als 'adviserend stempunt' op de agenda van de op 12 mei a.s. te houden AVA. De kans is echter klein dat het beloningsverslag zal worden verworpen, mede omdat de drie UMG-grootaandeelhouders – Tencent, Bolloré Group en Vivendi – in totaal 48% van de aandelen houden, een stemovereenkomst hebben en zijn of worden vertegenwoordigd in de UMG-remuneratiecommissie.

- **Deloitte-accountant van SPAC's wijst aandeelhouders op governancerisico's**

De externe accountant van Climate Transition Capital Acquisition I (CTCA1) en European Healthcare Acquisition & Growth

Company (EHC) heeft de corporate governance structuur en de impact van twee verschillende aandelenklassen als kernpunten van de accountantscontrole aangemerkt. Dit blijkt uit de controleverklaringen bij de in april gepubliceerde jaarrekeningen 2021 van deze twee SPAC's. Kernpunten van de accountantscontrole zijn, volgens de desbetreffende auditstandaard, "die aangelegenheden die in de professionele oordeelsvorming van de accountant het meest significant waren bij de controle van de financiële overzichten". Deloitte-accountant Jan Hendriks schrijft in zijn controleverklaring bij de jaarrekening 2021 van zowel CTCA1 als van EHC onder meer dat de niet-uitvoerende bestuurders "korte termijn financiële prikkels" hebben die een bedreiging kunnen vormen voor hun onafhankelijkheid en/of een conflicterend belang kunnen opleveren bij het identificeren van ondernemingen waarmee de SPAC's kunnen fuseren. De accountant merkt verder op dat de SPAC-bestuurders veelal 'sponsoraandelen' (waarop per aandeel slechts € 0,01 hoefde te worden gestort) en 'sponsorwarrants' houden. Deze kunnen bij een succesvolle 'business combination' worden omgewisseld tegen gewone aandelen die momenteel tegen bijna € 10,00 worden verhandeld. De verschillende risico's en opbrengsten van de verschillende aandelenklassen kunnen, volgens de accountant, ook leiden tot conflicterende belangen bij de evaluatie en/of waardering van potentiële ondernemingen waarmee de SPAC's kunnen fuseren. De accountant sluit de beide kernpunten af met de opmerking dat hij niet tot taak had om het bestuursverslag te controleren, maar alleen om te beoordelen of er in het bestuursverslag materiële onjuistheden zitten en of er tussen de verschillende onderdelen van het jaarverslag inconsistenties zijn. In het geval er wel een grondige controle had plaatsgevonden, dan had hij mogelijk "andere zaken" in het bestuursverslag geïdentificeerd. Opvallend is dat de accountants van de jaarrekening 2021 van andere Nederlandse SPAC's, zoals ESG Core Investments (PwC), VAM Investments (Mazars), Pegasus Entrepreneurs (Mazars) en New Amsterdam Invest (BDO) deze onderwerpen niet als kernpunten hebben

aangemerkt, terwijl deze zaken ook bij deze SPAC's spelen.

Overige interessante zaken

- **Monitoring Group: ook beleggers moeten financieel bijdragen aan opstellen auditstandaarden**

Niet alleen accountants, maar ook beleggers, toezichthouders op accountantskantoren, effectenbeurzen en nationale auditstandaardzetters moeten bijdragen aan de financiering van de twee wereldwijde standaardzetters op het terrein van auditstandaarden, de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) en de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Dit staat in een op 8 april jl. gepubliceerd paper van de zogenoemde Monitoring Group. Dit is een groep van vooraanstaande internationale publieke organisaties en toezichthouders, zoals de wereldwijde koepel van beurstoezichthouders IOSCO en de Financial Stability Board. De IAASB en de IESBA worden nu nog voornamelijk gefinancierd door accountantskantoren. Dit kan, volgens de Monitoring Group, de onafhankelijkheid van en het vertrouwen in het proces tot het opstellen en aanpassen van de wereldwijde auditstandaarden aantasten. De Monitoring Group wijst erop dat academische studies aantonen dat de kapitaalkosten van ondernemingen die onderhevig zijn aan robuuste accountantscontroles lager zijn. De voordelen hiervan vallen toe aan de stakeholders van de desbetreffende ondernemingen. Volgens de Monitoring Group laten de studies zien dat een daling van de kapitaalkosten van alle beursgenoteerde ondernemingen ter wereld met slechts 1 basispunt een wereldwijd netto economisch voordeel oplevert van \$ 10,9 miljard. Dit terwijl de operationele kosten van de IAASB, de IESBA en hun toezichthouder slechts \$ 23 miljoen bedragen. Het paper van de Monitoring Group bevat geen voorstel over de gewenste omvang van de financiële bijdragen van de diverse stakeholdersgroepen.

- **ISSB stelt werkgroep in ter coördinatie van initiatieven rond duurzaamheidsverslaggeving**

De Europese Commissie, de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) en de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC nemen zitting in een werkgroep van de International Sustainability Standards Board (ISSB) om de diverse, wereldwijde initiatieven inzake duurzaamheidsverslaggeving goed op elkaar af te stemmen. Dit heeft de ISSB op 27 april jl. bekendgemaakt. De werkgroep zal onder meer bespreken hoe de verschillende initiatieven zo goed mogelijk verenigbaar kunnen worden gemaakt met de wereldwijde verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie die de ISSB momenteel ontwikkelt. Het gaat dan onder meer om de in ontwikkeling zijnde Europese verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie (ESRS) en de Amerikaanse verslaggevingsstandaard over de impact van klimaatverandering die door de SEC wordt ontwikkeld. Het is de bedoeling dat wereldwijd opererende ondernemingen zoveel mogelijk kunnen gaan werken met dezelfde verslaggevingsvereisten in de verschillende jurisdicties, waarbij de ISSB-standaarden het uitgangspunt zijn. Naast de Europese Commissie, EFRAG en de SEC zullen ook het Chinese Ministerie van Financiën, de Britse en Japanse beurstoezichthouders en de Japanse standaardzetter voor duurzaamheidsinformatie in de werkgroep zijn vertegenwoordigd. De ISSB kondigde verder aan om in het volgende kwartaal een 'Sustainability Standards Advisory Forum' te zullen oprichten, dat de ISSB vanuit meerdere jurisdicties van advies zal voorzien ten aanzien van de ontwikkeling en onderhoud van de internationale verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie.